

سَمْعًا

أَلَا لَهُ الْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ الْحَاسِبِينَ.

آگاه باشید که داوری از آن اوست و

او سریع‌ترین حساب‌رسان است.

(سوره انعام آیه ۶۲)

دفتر تهران

ساختمان مرکزی: میدان آرژانتین، خیابان شهید احمد قصیر، خیابان شهید احمدیان (پانزدهم)، شماره ۷،

کدپستی ۱۵۱۳۸-۳۶۵۱۱

تلفن : ۸۲۱۸۲۱۰۰ نمابر: ۸۸۷۲۲۴۳۵

ساختمان بیهقی: میدان آرژانتین، بلوار بیهقی، شماره ۱۲، کدپستی ۱۵۱۴۷-۴۶۴۱۷

تلفن : ۸۸۵۰۲۶۰۱-۱۰ نمابر: ۸۸۵۰۲۶۲۲

ساختمان شاهد: خیابان چهلستون، خیابان سوم، شماره ۴۶، کدپستی ۱۴۳۱۶-۶۴۱۴۱

تلفن : ۸۸۹۶۸۳۹۲-۴ نمابر: ۸۸۹۶۸۳۹۶

ساختمان آرش: خیابان آفریقا، خیابان ایرج، شماره ۲، کدپستی: ۱۹۱۷۷-۵۴۱۹۳

تلفن : ۲۲۰۱۲۱۳۹-۴۰ نمابر: ۲۲۰۱۲۱۴۱

دفتر شهرستانها

به شرح پیوست شماره ۴ راییه گردیده است.

آشنایی با سازمان حسابرسی

فهرست مندرجات

شماره صفحه	عنوان
۱	سابقه
۱	موضوع سازمان
۱ - ۲	اهم وظایف سازمان
۲ - ۳	ساختار سازمانی
۳ - ۵	ارکان اصلی و اهم وظایف آنها
۵ - ۶	واحدهای ستادی
۶ - ۷	واحدهای اجرایی
۷ - ۸	کارکنان
۹ - ۱۲	خلاصه فعالیت‌های انجام شده طی سال ۱۳۹۱
۱۲ - ۱۴	تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی
۱۴ - ۱۶	آموزش
۱۶ - ۱۸	تحقیقات، انتشارات و سایر فعالیت‌های علمی
۱۸ - ۱۹	رویکردها و سیاستها
۱۹	عملکرد سازمان حسابرسی در زمینه ارتقای سلامت نظام اداری شرکتها
۱۹	راه‌های دسترسی به شفافیت صورت‌های مالی و ارتقای سیستم کنترل‌های داخلی شرکتها
۲۰	عملکرد سازمان حسابرسی در پاسخ‌گویی به شکایات
۲۰	میثاقها
۲۱	پیوست ۱: فهرست استانداردهای حسابداری
۲۲	پیوست ۲: فهرست استانداردهای حسابرسی، سایر خدمات اطمینان بخشی و خدمات مرتبط
۲۳	پیوست ۳: فهرست استانداردهای حسابداری دولتی
۲۴	پیوست ۴: دفاتر شهرستانها

سازمان حسابرسی

سابقه

در سال ۱۳۶۲ به موجب قانونی که به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید مقرر شد، سازمان حسابرسی تشکیل شود. اساسنامه قانونی سازمان حسابرسی در سال ۱۳۶۶ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسید و به این ترتیب، سازمان حسابرسی به صورت شرکتی دولتی دارای شخصیت حقوقی و استقلال مالی تشکیل شد که موضوع فعالیت و اهم وظایف آن به شرح زیر می باشد:

موضوع سازمان

موضوع سازمان عبارتست از:

- تامین نیازهای اساسی دولت در زمینه حسابرسی و ارائه خدمات تخصصی مالی به بخش های دولتی و تحت نظارت دولت،
- تدوین و تعمیم اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه ای منطبق با موازین اسلامی و
- تحقیق و تتبع در روش های علمی و عملی به منظور اعتلای دانش تخصصی منطبق با نیازهای کشور.

اهم وظایف سازمان

مهم ترین وظایف سازمان طبق قانون تشکیل آن به شرح زیر می باشد:

۱ - حسابرسی و بازرسی قانونی

- الف . حسابرسی کلیه دستگاه هایی که طبق اصول ۴۴ و ۴۵ قانون اساسی مالکیت عمومی بر آنها مترتب است؛ از قبیل کلیه شرکت های دولتی، شرکت های بیمه و شرکت های متعلق به نهادهای انقلاب اسلامی.
- ب : حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت هایی که بیش از پنجاه درصد سرمایه آنها به طور مستقیم یا غیرمستقیم متعلق به دستگاه های موضوع بند الف فوق است.
- پ : حسابرسی طرح های تملک دارایی های سرمایه ای و سایر قراردادهای ایجاد دارایی سرمایه ای مورد اجرا در دستگاه های بندهای (الف) و (ب) فوق.
- ت : حسابرسی عملیاتی آن دسته از شرکت ها و یا طرح های تملک دارایی های سرمایه ای تحت رسیدگی سازمان که دارای اهمیت، حساسیت و یا حجم بالای عملیات هستند، به پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب مجمع عمومی سازمان در هر سال.
- ث : حسابرسی موارد ارجاعی توسط وزیر امور اقتصادی و دارایی.

۲ - خدمات مالی مشاوره‌ای

- الف : ارائه خدمات و مشاوره مالی و مدیریتی به وزارتخانه‌ها، موسسات دولتی و دستگاه‌های مذکور در بندهای (الف) و (ب) قبلی.
- ب : ارائه خدمات و مشاوره مالی و طرح و استقرار سیستم‌های مالی و خدمات مدیریتی به سایر دستگاه‌ها.

۳ - تدوین اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی

- الف : تدوین و انتشار اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی شامل استانداردهای حسابداری، استانداردهای حسابرسی، آیین رفتار حرفه‌ای و رهنمودهای مربوط به امور فوق.
- ب : تدوین موازین اخلاقی و رفتار حرفه‌ای حسابرسان سازمان براساس اصول و موازین اسلامی.

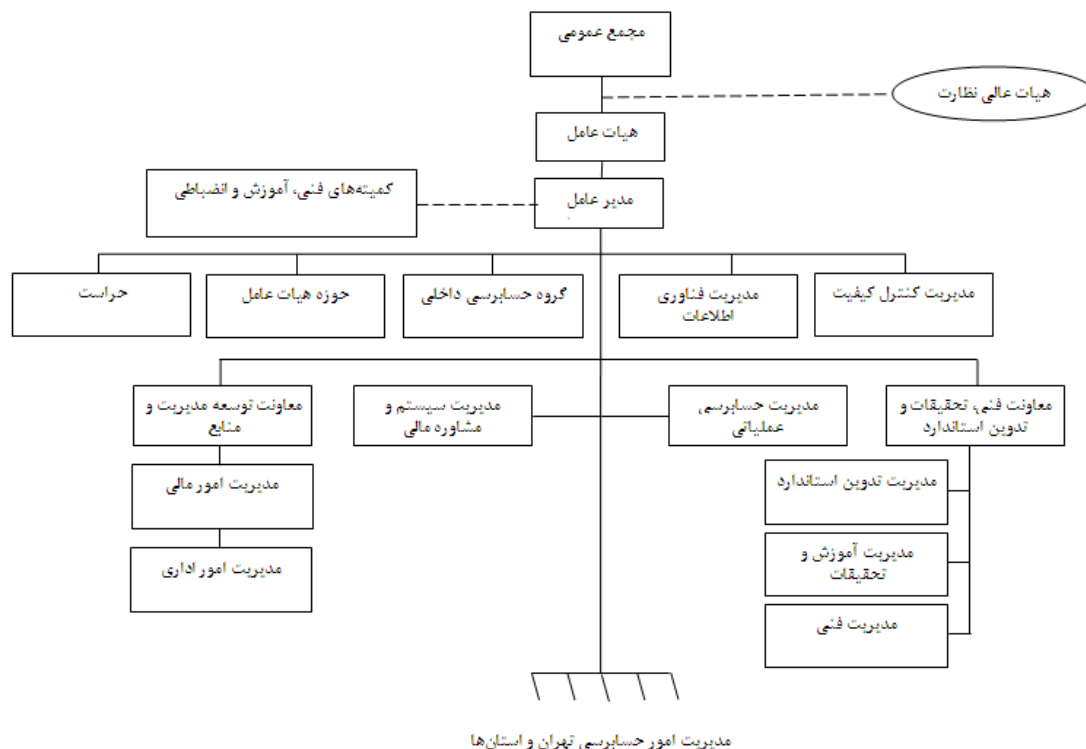
۴ - آموزش، تحقیقات و انتشارات

- الف : انجام تحقیقات و مطالعات لازم به منظور کسب آخرین اطلاعات در زمینه حسابداری و حسابرسی و سایر رشته‌های مرتبط.
- ب : نشر و اشاعه نتایج مطالعات و تحقیقات به منظور افزایش مستمر سطح دانش تخصصی حسابداری و حسابرسی در کشور.
- پ : همکاری با سازمان‌های دولتی، دانشگاه‌ها، مراکز آموزشی و سایر دستگاه‌ها در زمینه آماده‌سازی نیروی انسانی مورد نیاز برای امور حسابرسی و حسابداری.
- ت : تربیت و آموزش افراد متعهد جهت تامین کادر متخصص مورد نیاز از طریق اجرای برنامه‌های مداوم آموزشی برای شاغلین در سازمان.

ساختار سازمانی

با آن‌که سازمان حسابرسی در قالب یک شرکت دولتی تشکیل گردیده اما کوشش شده است که مشابه یک موسسه حرفه‌ای در مقیاس جهانی سازمان‌دهی شود. این سازمان نخستین مرجع حرفه‌ای در ایران است که دو گواهی مهم از جامعه حسابداران رسمی انگلستان (Association of Chartered Certified Accountants) دریافت کرده است. این مدارک موید کیفیت کار سازمان در سطح بین‌المللی و قابل پذیرش بودن سابقه حرفه‌ای آن برای بزرگ‌ترین انجمن حرفه‌ای بین‌المللی است.

ارکان اصلی و اهم وظایف آن‌ها

مجمع عمومی

مجمع عمومی سازمان متشکل از وزیر امور اقتصادی و دارایی به‌عنوان رئیس مجمع، معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس جمهور، رئیس کل بانک مرکزی، وزیر صنعت، معدن و تجارت و وزیر دادگستری می‌باشد. مجمع عمومی عمدتاً امور سیاست‌گذاری و تصویب برنامه‌ها، آیین‌نامه‌ها و صورت‌های مالی و انتخاب اعضای هیات‌عامل را به‌عهده دارد. اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی و هم‌چنین موازین اخلاقی و انضباطی سازمان نیز به‌تصویب این مجمع می‌رسد.

هیات عامل و مدیر عامل

هیات‌عامل سازمان از یک نفر رئیس که سمت مدیرعامل و معاونت وزیر امور اقتصادی و دارایی را نیز به‌عهده دارد و شش نفر عضو موظف که همگی متخصص، متعهد، متدین و دارای حسن شهرت در حرفه می‌باشند، تشکیل شده است.

هیات عامل سازمان با پیشنهاد وزیر امور اقتصادی و دارایی و تصویب مجمع عمومی از بین حسابرسان متخصص و با تجربه برای مدت سه سال انتخاب می‌شوند. امور برنامه‌ریزی، سازمان‌دهی، تهیه و تدوین آیین‌نامه‌ها، مدیریت و اجرای برنامه‌ها به‌عهده مدیرعامل و اعضای هیات‌عامل است و هر یک از اعضای هیات عامل بخشی از فعالیت‌های سازمان را سرپرستی می‌کنند. هیات‌عامل وظیفه دارد متون پیشنهادی اصول و ضوابط حرفه‌ای را بررسی و تایید نموده و برای تصویب نهایی به مجمع عمومی ارایه دهد.

مدیرعامل به پیشنهاد رییس مجمع و تصویب مجمع عمومی و سایر اعضای هیات‌عامل به پیشنهاد مدیرعامل و تایید رییس مجمع و تصویب مجمع عمومی برای مدت سه سال تعیین و منصوب می‌شوند.

هیات عالی نظارت

هیات‌عالی نظارت مرکب از دو نفر نماینده قوه مجریه و دو نفر نماینده دیوان محاسبات (قوه مقننه) و یک نفر نماینده دادستان کل کشور (قوه قضاییه) است که وظیفه نظارت مستمر بر عملیات جاری و بازرسی قانونی سازمان را عهده دارند و گزارش‌های لازم از بررسی‌های خود را به مجمع عمومی سازمان و در صورت لزوم به مراجع قانونی تسلیم می‌کنند.

کمیته‌های تخصصی

به منظور حسن اجرای وظایف تخصصی، بیش از ده کمیته مرکب از حسابرسان و حسابداران متخصص و با تجربه انتخاب شده‌اند که زیر نظر هیات‌عامل انجام وظیفه می‌کنند. اهم کمیته‌ها به شرح زیر می‌باشد:

۱ - کمیته فنی

این کمیته از هشت عضو متخصص حرفه‌ای اعم از کادر ثابت سازمان و یا متخصص شاغل در خارج از سازمان تشکیل شده است و وظیفه تدوین ضوابط و دستورالعمل‌های فنی و حرفه‌ای و ارایه راه‌حل برای مسایل خاص حسابداری و حسابرسی شرکت‌ها و واحدهای مورد رسیدگی را به عهده دارد. امور اجرایی این کمیته توسط مدیریت بررسی‌های فنی و حرفه‌ای انجام می‌شود.

۲ - کمیته آموزش و تحقیقات

این کمیته از هفت عضو تشکیل شده است و وظیفه تهیه و تصویب برنامه‌های آموزشی، تحقیقاتی و انتشاراتی و هدایت و نظارت بر برگزاری سمینارها را به عهده دارد. امور اجرایی این کمیته توسط مدیریت آموزش و تحقیقات انجام می‌شود.

۳ - کمیته کنترل کیفیت

این کمیته از ده عضو تشکیل و مسئولیت بررسی و گزارش کیفیت پرونده‌های حسابرسی و گزارشات صادره را در چارچوب استانداردهای حسابرسی با تدوین دستورالعمل و چک لیست‌های لازم به عهده داشته و نتایج حاصله را طی گزارشاتی به مدیریت و کمیته‌های آموزش و فنی ارسال می‌نماید.

۴ - کمیته انضباطی

این کمیته از چهار عضو تشکیل شده و وظیفه تدوین موازین اخلاقی، رفتار حرفه‌ای و بررسی و اعلام نظر نسبت به موارد تخلف حرفه‌ای کارکنان سازمان از موازین مزبور را به عهده دارد.

۵ - کمیته قوانین و مالیات

این کمیته از شش عضو تشکیل شده و وظیفه تهیه چک لیست‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای کنترل رعایت قوانین و مقررات، ارایه راه‌حل‌های مناسب برای حسابرسی مالیاتی و نیز پاسخ‌گویی به سوال‌ها و

ابهامات قانونی همکاران را به عهده دارد. امور اجرایی این کمیته توسط مدیریت بررسی‌های فنی و حرفه‌ای انجام می‌شود.

۶ - سایر کمیته‌ها

برای اجرای وظایف تخصصی سازمان با استفاده از نظرات نیروهای متخصص، علاوه بر کمیته‌های فوق‌الذکر، کارگروه‌های تخصصی دیگری از جمله اصلاحات راهبردی، تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی، ترفیعات و طبقه‌بندی مشاغل، کمیته موضوع ماده ۱۵۱ قانون تجارت، سیستم‌های رایانه‌ای و حسابرسی عملیاتی نیز تشکیل شده است.

واحدهای ستادی

برای تنظیم و اداره امور و سرپرستی و هدایت واحدهای ستادی، دو معاونت در تشکیلات سازمان حسابرسی پیش‌بینی شده است که عبارتند از:

۱ - معاونت فنی

این معاونت امور برنامه‌ریزی، هدایت و هماهنگی فعالیت‌های مربوط به کنترل کیفیت، تدوین استانداردها، آموزش و تحقیقات و بررسی‌های فنی و حرفه‌ای را به عهده دارد. واحدهای تحت نظر این معاونت عبارتند از:

الف - مدیریت تدوین استانداردها

این مدیریت با تشکیل کارگروه‌هایی، امور مربوط به تدوین و پیشنهاد متون استانداردهای حسابداری و حسابرسی را در هر یک از موضوعات خاص به عهده دارد.

ب - مدیریت آموزش و تحقیقات

این مدیریت با استفاده از کادر پژوهشی و حرفه‌ای عضو و پژوهشگران مدعو، امور تحقیقاتی و انتشارات سازمان را به عهده دارد و انتشار کتب مختلف حسابداری و حسابرسی و رشته‌های مرتبط در مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی این واحد انجام می‌شود.

این واحد، علاوه بر این، عهده‌دار برنامه‌های آموزش ضمن خدمت کارکنان و تنظیم و اجرای برنامه‌های آموزشی برای مدیران و گروه‌های حسابرسی است و امور دبیرخانه کمیته آموزش و تحقیقات را نیز به عهده دارد.

پ - مدیریت بررسی‌های فنی و حرفه‌ای

نقش دبیرخانه کمیته فنی را ایفا می‌کند و با استفاده از کارشناسان متخصص و باتجربه خود ضمن انجام امور مربوط به موارد ارجاع شده از سوی کمیته فنی برای مسایل حسابداری و حسابرسی شرکت‌ها و موسسات مورد رسیدگی، راه حل مناسب را ارائه یا به کمیته فنی پیشنهاد می‌کند.

۲ - معاونت توسعه مدیریت

برنامه‌ریزی برای استقرار نظام مناسب امور پشتیبانی، هدایت و هماهنگی فعالیت‌های مربوط به امور اداری، امور مالی، طرح و برنامه، تهیه و کنترل بودجه به‌عهدده این معاونت است و روابط بین مدیریت‌های تحت نظر را از جهت ارائه خدمات پشتیبانی به سایر واحدهای حرفه‌ای و تخصصی سازمان تنظیم می‌کند. واحدهای تحت نظر این معاونت عبارتند از مدیریت امور اداری، مدیریت امور مالی و مدیریت نوآوری و تحول اداری.

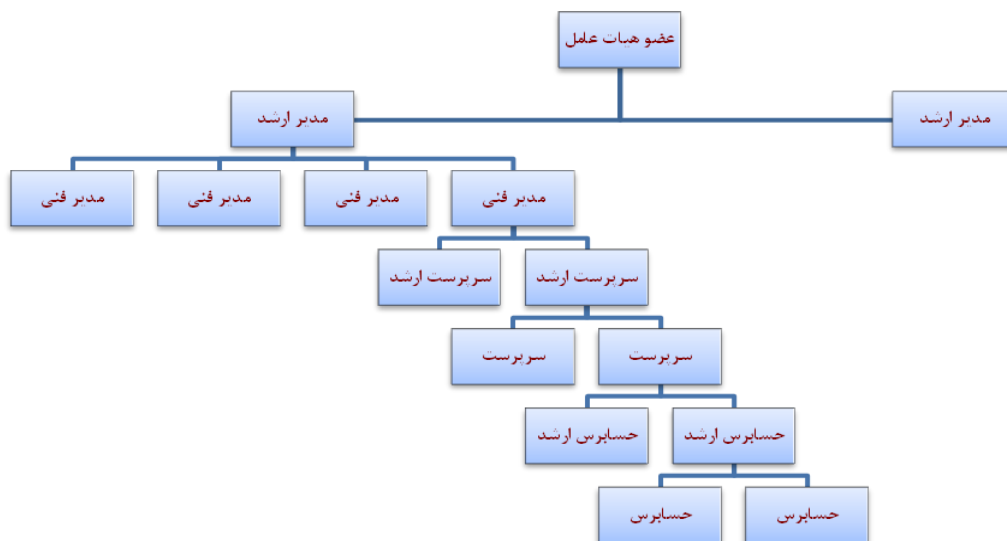
واحدهای اجرایی

امور اجرایی سازمان به‌عهدده واحدهای زیر است:

۱ - مدیریت‌های امور حسابرسی

حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت‌ها و حسابرسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای که به‌عهدده سازمان محول می‌شود، توسط گروه‌های حسابرسی که در ۵۴ گروه در سطح تهران و شهرستان‌ها سازمان‌دهی شده‌اند، انجام می‌گیرد. رسیدگی‌های سازمان طبق استانداردهای حسابرسی و با رعایت قوانین و مقررات موضوعه انجام می‌شود و به اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی واحد حسابرسی شده و هم‌چنین، اظهارنظر درباره گزارش هیات‌مدیره و رعایت قوانین و مقررات مربوط توسط واحد مورد رسیدگی می‌انجامد. در صورت درخواست واحدهای مورد رسیدگی یا مراجع ذی‌صلاح، گزارش‌های ویژه نظیر گزارش حسابرسی مالیاتی، گزارش افزایش سرمایه و رویدادهای مالی آتی، گزارش‌های میان‌دوره‌ای و گزارش امین‌طرح‌های اوراق مشارکت نیز تهیه و ارائه می‌شود. برای حفظ کیفیت خدمات حرفه‌ای، علاوه بر نظارت و سرپرستی حین انجام کار، کنترل کیفیت کارها به‌طور مستقل انجام می‌شود و یکی از مبانی اصلی نظام پرداخت حقوق و مزایای کارکنان سازمان، ارزیابی‌های انجام شده در مورد کیفیت کارها می‌باشد.

ساختار گروه‌های حسابرسی

۲ - خدمات سیستم و مشاوره مالی و مدیریتی

این واحد توسط کارکنان متخصص به موسساتی که متقاضی مشاوره مدیریت و یا استقرار سیستم‌های مالی هستند، خدمات لازم را ارائه می‌کند.

۳ - مدیریت حسابرسی عملیاتی

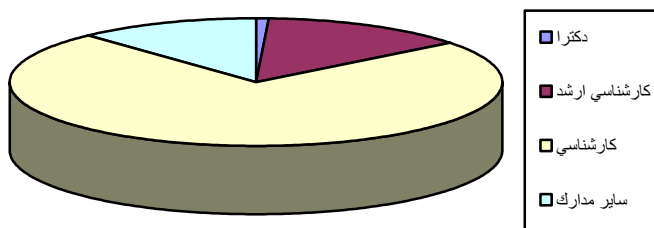
این واحد با توجه به نیاز بخش عمومی به حسابرسی عملیاتی، در سال ۱۳۸۲ ایجاد و عهده‌دار انجام حسابرسی عملیاتی در واحدهای متقاضی یا واحدهای مورد تشخیص مجمع عمومی سازمان است. حسابرسی عملیاتی به ارزیابی اثربخشی، کارآیی و صرفه اقتصادی فعالیت‌ها می‌پردازد و مخاطب اصلی گزارش آن، مدیریت واحدهای مورد رسیدگی است.

کارکنان

بیش از ۸۷ درصد کارمندان سازمان را کارکنان حرفه‌ای تشکیل می‌دهد و حدود ۲۲۸ نفر از آنان حسابدار رسمی و عضو جامعه حسابداران رسمی ایران هستند، که حدود ۱۷ درصد اعضای شاغل حسابداران رسمی در کشور را شامل می‌شوند. طبقه بندی کارکنان بر حسب مدرک تحصیلی در پایان سال ۱۳۹۱ به شرح زیر می‌باشد:

طبقه بندی کارکنان بر حسب مدرک تحصیلی

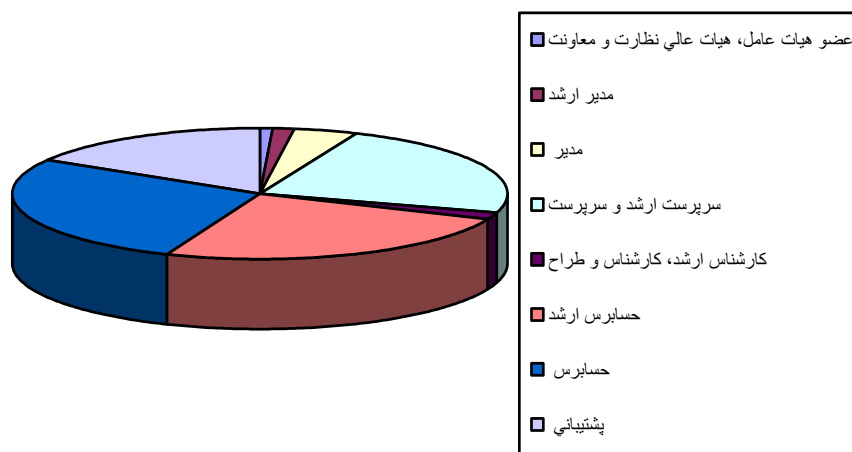
مدرک تحصیلی	تعداد	درصد
دکترا	۱۲	۰.۷
کارشناسی ارشد	۲۲۸	۱۳.۸
کارشناسی	۱۲۱۷	۷۳.۶
سایر مدارک	۱۹۶	۱۱.۹
جمع	۱۶۵۳	۱۰۰

طبقه‌بندی کارکنان بر حسب مسئولیت‌های شغلی در پایان سال ۱۳۹۱ در جدول و نمودار زیر نشان داده شده است:

طبقه‌بندی کارکنان بر حسب مسئولیت

درصد	تعداد	شغل
۰.۸	۱۳	عضو هیات عامل، هیات عالی نظارت و معاونت
۱.۶	۲۶	مدیر ارشد
۴	۶۶	مدیر
۲۳.۳	۳۸۵	سرپرست ارشد و سرپرست
۱.۷	۲۸	کارشناس ارشد، کارشناس و طراح
۲۴.۸	۴۱۱	حسابرس ارشد
۲۷.۴	۴۵۴	حسابرس
۱۶.۴	۲۷۰	پشتیبانی
۱۰۰	۱۶۵۳	جمع

خلاصه فعالیت‌های انجام شده طی سال ۱۳۹۱

در راستای ایفای وظایف و مسئولیت‌هایی که به موجب قانون و اساسنامه به سازمان حسابرسی محول شده است، فعالیت‌های زیر طی سال ۱۳۹۱ انجام شده است.

حسابرسی و بازرسی قانونی

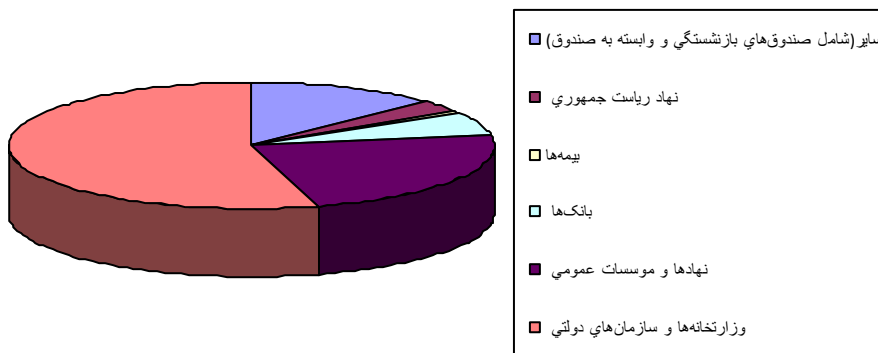
مهم‌ترین وظیفه و مسئولیت سازمان حسابرسی، حسابرسی و بازرسی قانونی شرکت‌ها و واحدهای انتفاعی بخش‌های دولتی و عمومی است. از جمله شرکت‌ها و موسساتی که در سال‌های اخیر توسط سازمان، حسابرسی شده است می‌توان از بانک‌های کشور، شرکت ملی نفت ایران، شرکت‌های گاز و پتروشیمی، شرکت‌های آب و برق سراسری، شرکت‌های هواپیمایی، شرکت‌های خودروساز، شرکت‌های مخابرات، شرکت دخانیات، شرکت‌های بیمه، سازمان بازنشستگی و بسیاری دیگر از صنایع بزرگ و زیربنایی کشور نام برد. سازمان تامین اجتماعی، بنیاد مستضعفان و جانبازان، بنیاد شهید و بنیاد ۱۵ خرداد و شرکت‌های تابعه آن‌ها، گروه عمده دیگری از نهادهای حسابرسی شده توسط این سازمان را تشکیل می‌دهد. شرکت‌های سرمایه‌گذاری و دیگر شرکت‌های تحت پوشش بانک‌ها از جمله دیگر موسساتی هستند که در سال ۱۳۹۱ توسط سازمان، حسابرسی شده‌اند. علاوه بر این، سازمان حسابرسی یکی از موسسات حسابرسی معتمد سازمان بورس اوراق بهادار تهران است و در سال ۱۳۹۱ حسابرسی ۷۵ شرکت پذیرفته شده در بورس را به‌عهده داشته است.

سازمان حسابرسی، علاوه بر حسابرسی صورت‌های مالی، در اجرای ماده ۲۷۲ قانون مالیات‌های مستقیم برای شرکت‌هایی که درخواست انجام حسابرسی مالیاتی داشته‌اند، گزارش حسابرسی مالیاتی نیز تهیه کرده است.

توزیع واحدهای حسابرسی شده بر حسب نوع مالکیت در نمودار و جدول ذیل نشان داده شده است:

وضعیت مالکیت واحدهای مورد رسیدگی در سال ۱۳۹۱

درصد	تعداد	شرکت‌های تحت پوشش
۵۴.۴	۵۰۵	وزارتخانه‌ها و سازمان‌های دولتی
۲۳.۲	۲۱۵	نهادهای و موسسات عمومی
۵.۹	۵۵	بانک‌ها
۰.۹	۸	بیمه‌ها
۲.۹	۲۷	نهاد ریاست جمهوری
۱۲.۷	۱۱۸	سایر (شامل صندوق‌های بازنشستگی و وابسته به صندوق)
۱۰۰	۹۲۸	جمع

تعداد واحدهای مورد رسیدگی سازمان طی سنوات اخیر سیر نزولی داشته که علل آن تحقق سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و هم‌چنین تشکیل جامعه حسابداران رسمی و سیاست تقویت بخش خصوصی و واگذاری رسیدگی بخشی از واحدهای تجاری مورد رسیدگی سازمان به موسسات حسابرسی عضو جامعه حسابداران رسمی ایران بوده است. علی‌رغم کاهش تعداد دستگاه‌های مورد رسیدگی، به‌دلیل افزایش تنوع گزارش‌های صادره از جمله گزارش‌های صورت‌های مالی میان‌دوره‌ای، رویدادهای مالی آتی، طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، حسابرسی ویژه، نامه مدیریت و گزارش‌های کنترل‌های داخلی موجبات افزایش تعداد گزارش‌های صادره و حجم کار سازمان را فراهم نموده است.

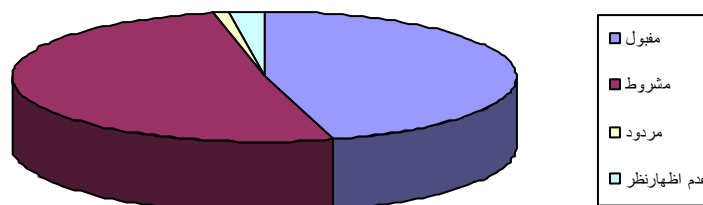
شرکت‌های مورد رسیدگی توسط سازمان از نظر تعداد حدود ۴ درصد پرتفوی حسابرسی در کل کشور و از نظر میزان حق‌الزحمه حدود ۲۵ درصد درآمد کل حسابرسان را تشکیل می‌دهد. لازم به‌ذکر است که تعداد شرکت‌های مورد رسیدگی توسط بخش غیر دولتی بیش از ۲۵۰۰۰ شرکت می‌باشد.

در این سال‌ها تمامی تلاش سازمان معطوف به ارائه خدمات متنوع جدید به استفاده‌کنندگان بوده و این امر باعث شده که میانگین گزارش‌های سازمان که در سال اول تاسیس تعداد ۱/۱ گزارش برای هر شرکت بوده به تعداد ۳/۲۵ گزارش برای هر شرکت برسد.

حسابرسان سازمان در اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی مورد رسیدگی استقلال رای دارند و گزارش‌های حسابرسی توسط مدیریت‌های حسابرسی، تهیه و با امضای مدیر فنی و مدیر ارشد حسابرسی صادر و با امضای مدیر فنی عضو هیات عامل ذی‌ربط به شرکت‌های مورد رسیدگی و سایر مراجع مربوطه ارسال می‌گردد. انواع اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی شرکت‌های حسابرسی شده در جدول و نمودار زیر نشان داده شده است:

انواع اظهارنظر نسبت به صورت‌های مالی مورد رسیدگی در سال ۱۳۹۱

درصد	تعداد	نوع اظهارنظر
۴۵.۴	۴۲۸	مقبول
۵۱.۲	۴۸۲	مشروط
۱.۳	۱۲	مردود
۲.۱	۲۰	عدم اظهارنظر
۱۰۰	۹۴۲	جمع

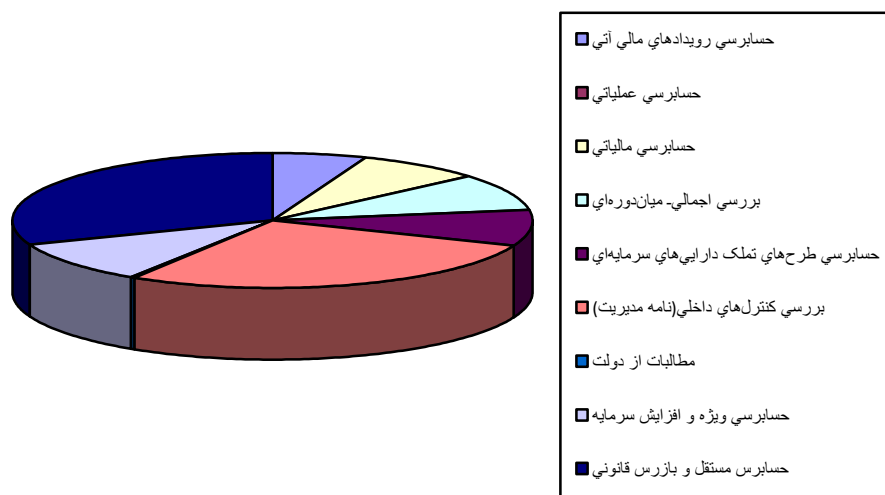

۹۴۲ گزارش صادر شده به‌شرح جدول فوق مربوط به ۹۲۸ شرکت می‌باشد که برای برخی از شرکت‌ها به‌دلایل خاص بیش از یک گزارش صادر و ارائه گردیده است.

خلاصه فعالیت‌های حرفه‌ای و گزارش‌های ارائه شده در سال ۱۳۹۱ توسط سازمان به شرح زیر می‌باشد:

نوع گزارش	تعداد	درصد
گزارش حسابرس مستقل و بازرس قانونی	۹۴۲	۳۰.۷
گزارش حسابرسی ویژه و افزایش سرمایه	۳۰۹	۱۰.۱
گزارش مطالبات از دولت	۱۳	۰.۴
گزارش بررسی کنترل‌های داخلی (نامه مدیریت)	۸۴۴	۲۷.۵
گزارش حسابرسی طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۶۶	۸.۷
گزارش بررسی اجمالی- میان‌دوره‌ای	۲۷۴	۹
گزارش حسابرسی مالیاتی	۲۳۴	۷.۶
گزارش حسابرسی عملیاتی	۲	۰.۱
گزارش حسابرسی رویدادهای مالی آتی	۱۸۱	۵.۹
جمع	۳۰۶۵	۱۰۰

گزارش حسابرسی ویژه شامل گزارش‌هایی است که در سنوات اخیر و هم‌چنین در سال ۱۳۹۱ براساس بندهای قانون بودجه، حسابرسی مطالبات از دستگاه‌های اجرایی، شرکت‌های دولتی و ..... به این سازمان ارجاع شده که گزارش‌های حسابرسی آن صادر و یا در دست صدور می‌باشد.

خدمات سیستم و مشاوره مالی و مدیریتی

واحد خدمات مدیریت سیستم و مشاوره مالی و مدیریتی سازمان حسابرسی در زمینه ارائه خدمات امکان‌سنجی و شناخت فعالیت‌ها، طراحی، آموزش و استقرار نظام‌های حسابداری مالی و بهای تمام شده محصولات و خدمات واحدهای تجاری اعم از بازرگانی، تولیدی و خدماتی واقع در بخش‌های دولتی و خصوصی فعالیت می‌نماید. در همین رابطه تاکنون بیش از ۲۰۰ واحد تجاری بزرگ و کوچک در راستای بهبود و ارتقای کیفی و کمی سطح فعالیت‌های خود از خدمات این واحد بهره‌مند گردیده‌اند.

حسابرسی عملیاتی

از سال ۱۳۸۲ به منظور کمک به بهبود اثربخشی، کارایی و صرفه اقتصادی در واحدهای دولتی، حسابرسی عملیاتی شرکت‌ها و طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای توسط سازمان شروع شده و تاکنون حسابرسی عملیاتی تعداد زیادی از مشتریان به‌تمام رسیده و گزارش آن ارائه شده است. در راستای تحقق مفاد ماده ۲۱۸ قانون برنامه پنجم توسعه کشور مبنی بر تکلیف شرکت‌های دولتی و پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار برای انجام حسابرسی عملیاتی حداقل یک‌بار در طول برنامه پنج‌ساله و هم‌چنین توسعه سیستم خدمات مدیریت، حسابرسی عملیاتی، عملکرد مدیریت و تدوین استانداردهای حسابرسی عملیاتی، این سازمان پس از تدوین استانداردهای مذکور در سال ۱۳۹۰ دستورالعمل‌های رسیدگی را نیز در سال ۱۳۹۱ تهیه نموده است.

تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی

سازمان حسابرسی در طول دو دهه گذشته برای پیشبرد، توسعه و تعمیم فرهنگ به‌کارگیری استانداردهای حسابداری و حسابرسی در کشور و هماهنگی با ساز و کارهای جهانی، اقدامات گوناگون و متعددی را در زمینه تدوین، ترجمه و انتشار استانداردهای بین‌المللی حسابداری و حسابرسی، تهیه و انتشار کتاب‌های درسی مبتنی بر استانداردهای حسابداری و حسابرسی کشورهای پیشرفته، تدوین دستورالعمل‌های حسابداری و حسابرسی برای موضوعات خاص و تدوین و انتشار رهنمودهای حسابداری و حسابرسی به اجرا گذاشته است. در این راستا و با توجه به نیازهای کشور، براساس آخرین استانداردهای منتشر شده توسط مراجع بین‌المللی، استانداردهای حسابداری، حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای تدوین و در اجرای بند ۴ تبصره ۲ قانون تشکیل و اساسنامه سازمان حسابرسی منتشر و لازم‌الاجرا گردیده است.

استانداردهای حسابداری

کمیته تدوین استانداردهای حسابداری، استانداردهای حسابداری را براساس آخرین استانداردهای بین‌المللی و با توجه به نیازهای استانداردهای حسابداری داخلی کشور پس از طی مراحل کارشناسی گسترده و انتشار پیش‌نویس برای نظرخواهی عمومی تدوین و پس از بررسی کمیته فنی و هیات عامل برای تصویب نهایی به

مجمع عمومی سازمان ارایه می‌دهد. استانداردهای حسابداری در سطح کشور باعث ایجاد شفافیت مالی برای ارزیابی آگاهانه وضعیت مالی و عملکرد مالی واحدهای اقتصادی می‌شود و از زیرساخت‌های اساسی نظام مالی کشور است.

تاکنون تعداد ۳۲ استاندارد حسابداری تدوین شده است و تعداد ۹ استاندارد با توجه به تغییر شرایط داخلی و بین‌المللی تجدید نظر گردیده است.

فهرست استانداردهای حسابداری در پیوست شماره ۱ نشان داده شده است.

استانداردهای حسابرسی

کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی با طی همان مراحل ذکر شده برای استانداردهای حسابداری، تاکنون تعداد ۴۰ استاندارد حسابرسی براساس آخرین استانداردهای بین‌المللی حسابرسی تدوین شده توسط کنفدراسیون بین‌المللی حسابداران (IFAC) را تدوین و تعداد ۱۵ مورد از این استانداردها را تجدیدنظر کرده است. این استانداردها در حال حاضر، مبنای حسابرسی مستقل در حسابرسی مالی شرکت‌های دولتی و خصوصی می‌باشد.

فهرست استانداردهای حسابرسی در پیوست شماره ۲ نشان داده شده است.

استانداردهای حسابداری دولتی

کمیته تدوین استانداردهای حسابداری دولتی با مشارکت معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری، دیوان محاسبات کشور، معاونت هزینه وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان حسابرسی برای ایجاد تحول اساسی در نظام حسابداری دولتی در اواخر سال ۱۳۸۷ تشکیل شده است. این کمیته مفاهیم نظری گزارشگری مالی و استانداردهای ۱ و ۲ و ۳ را نیز تدوین نموده و هم‌اکنون مشغول تدوین سایر استانداردهای حسابداری برای مقاصد عمومی می‌باشد.

فهرست استانداردهای حسابرسی در پیوست شماره ۳ نشان داده شده است.

استانداردهای حسابرسی عملیاتی

سازمان حسابرسی ضمن همکاری در تصویب موضوع حسابرسی عملیاتی شرکت‌های دولتی (موضوع ماده ۲۱۸ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران)، استانداردهای حسابرسی عملیاتی را در حیطه زمانی تعیین شده در قانون تدوین و تصویب نموده است تا با عملی شدن گستره حسابرسی عملیاتی، کمک موثر دیگری به مدیران دستگاه‌های اجرایی در راستای ارتقای کارایی و اثربخشی واحدهای مختلف ارایه شود.

سایر استانداردها

با توجه به فراگیر شدن استانداردهای گزارشگری مالی (IFRS) در دنیا و لزوم پذیرش استانداردهای مذکور به ویژه جهت شرکت‌هایی که در بورس اوراق بهادار عرضه می‌شوند، و در راستای جذب سرمایه‌گذاران خارجی و تسهیل حضور شرکت‌های ایرانی در بورس‌های بین‌المللی، گام‌های اولیه برای پذیرش استانداردهای مذکور برای شرکت‌های خاص برداشته شده و ترجمه استانداردهای (IFRS) نیز در کنار سایر وظایف سازمان قرار گرفته است.

برای گسترش و تعمیق آموزش‌های حسابداری و حسابرسی کشور و فراهم نمودن مرجعی کارآمد برای آموزش حسابداری، مجموعه استانداردهای بین‌المللی آموزش حسابداری در سال ۱۳۹۰ توسط واحد تدوین استانداردهای سازمان حسابرسی ترجمه و منتشر شده است.

آیین رفتار حرفه‌ای

یکی از مهم‌ترین نقش‌های حسابداری به‌عنوان رشته‌ای از دانش بشری، فراهم ساختن امکان پاسخ‌گویی مدیران و مباشران سازمان‌ها و بنگاه‌های عمومی و خصوصی به اشخاص ذی‌حق، ذی‌نفع و ذی‌علاقه است. این نقش توسط حسابداران حرفه‌ای و در قالب گزارش‌های مختلف مالی موسسات مختلف ایفا می‌شود. حسابدارانی که چنین خدماتی را ارائه می‌دهند در صورتی نتایج کارشان قابل اعتماد و اتکا خواهد بود که علاوه بر دانش، مهارت، تجربه و آموزش مستمر از فضیلت‌های اخلاقی نظیر درستکاری، واقع بینی و صداقت برخوردار باشند و خدمات حرفه‌ای خود را با رعایت آیین رفتار پذیرفته شده‌ای انجام دهند. در اجرای وظایف محول شده، در سال ۱۳۷۷، آیین رفتار حرفه‌ای حسابداران براساس آیین رفتار حرفه‌ای مصوب فدراسیون بین‌المللی حسابداران و با توجه به شرایط کشور تدوین و با تصویب مجمع عمومی سازمان حسابرسی از ابتدای سال ۱۳۷۸ لازم‌الاجرا شد. این آیین رفتار مورد استقبال حسابداران حرفه‌ای در کشور قرار گرفت و در حال حاضر توسط تشکل‌های حرفه‌ای حسابداری در ایران رعایت می‌شود.

آموزش

ارتقای دانش شاغلین در سازمان حسابرسی و مدیران و حسابداران واحدهای مورد حسابرسی از جمله وظایف سازمان است که از طریق طراحی و برگزاری برنامه‌های آموزشی و آموزش ضمن خدمت اجرا می‌شود. برنامه آموزشی بلند مدت سازمان پس از انجام مطالعات گسترده تدوین شده است. به‌علاوه کلاس‌های خاص آموزشی برای مدیران در زمینه رفتارهای سازمانی و دانش‌های نوین مدیریتی نیز برگزار می‌گردد.

برنامه بلندمدت آموزشی کارکنان حرفه‌ای

سمت	شرح	سال اول	سال دوم	سال سوم	سال چهارم	سال پنجم	سال ششم
		ساعت	ساعت	ساعت	ساعت	ساعت	ساعت
حسابرس	حسابداری مالی	۰	۱۸	۱۶	۱۸	۲۰	۲۰
	حسابرسی	۸	۱۸	۱۸	۱۰	۱۶	۱۶
	مدیریت، حسابداری مدیریت، حسابداری دولتی و سایر	۰	۰	۰	۱۰	۴	۰
	قوانین و اخلاق	۸	۴	۶	۲	۰	۴
	جمع	۱۶	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
	فن‌آوری اطلاعات	۸۰	۴۰	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
	زبان تخصصی در حسابداری و گزارشگری	۰	۰	۴	۴	۴	۴
	جمع کل	۹۶	۸۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰
حسابرس ارشد	حسابداری مالی	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	<p>در این برنامه ساعت آموزش هر نفر سالیانه، ۴۰ ساعت معادل الزامات مراجع حرفه‌ای در نظر گرفته شده و در راستای ارتقای حسابداری مبتنی بر کامپیوتر سالیانه، ۲۰ ساعت دروس مربوط به آن مطابق سرفصل‌های مراجع حرفه‌ای پیشنهاد گردیده است. ضمناً تلاش شده با توجه به ماهیت کار هریک از رده‌های حرفه‌ای سازمان ساعت مذکور بین سرفصل‌های مختلف تقسیم گردد. در برنامه‌ریزی سالیانه نیز سعی شده با توجه به اهداف برنامه‌ریزی بلندمدت و الزامات مراجع حرفه‌ای تحقق یابد. در اجرای آن از سه سطح: دانش و شناخت، کاربرد و تحلیل و ارزیابی بهره‌گیری خواهد شد، و در صورت لزوم از امکانات دوره‌های آموزشی سایر نهادهای حرفه‌ای داخل کشور استفاده می‌شود.</p>	
	حسابرسی	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶		
	مدیریت، حسابداری مدیریت، حسابداری دولتی و سایر	۴	۴	۴	۴		
	قوانین و اخلاق	۴	۴	۴	۴		
	جمع	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰		
	فن‌آوری اطلاعات	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶		
	زبان تخصصی در حسابداری و گزارشگری	۴	۴	۴	۴		
	جمع کل	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰		
سرپرست	حسابداری مالی	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	<p>در این برنامه ساعت آموزش هر نفر سالیانه، ۴۰ ساعت معادل الزامات مراجع حرفه‌ای در نظر گرفته شده و در راستای ارتقای حسابداری مبتنی بر کامپیوتر سالیانه، ۲۰ ساعت دروس مربوط به آن مطابق سرفصل‌های مراجع حرفه‌ای پیشنهاد گردیده است. ضمناً تلاش شده با توجه به ماهیت کار هریک از رده‌های حرفه‌ای سازمان ساعت مذکور بین سرفصل‌های مختلف تقسیم گردد. در برنامه‌ریزی سالیانه نیز سعی شده با توجه به اهداف برنامه‌ریزی بلندمدت و الزامات مراجع حرفه‌ای تحقق یابد. در اجرای آن از سه سطح: دانش و شناخت، کاربرد و تحلیل و ارزیابی بهره‌گیری خواهد شد، و در صورت لزوم از امکانات دوره‌های آموزشی سایر نهادهای حرفه‌ای داخل کشور استفاده می‌شود.</p>	
	حسابرسی	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶		
	مدیریت، حسابداری مدیریت، حسابداری دولتی و سایر	۴	۴	۴	۴		
	قوانین و اخلاق	۴	۴	۴	۴		
	جمع	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰		
	فن‌آوری اطلاعات	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶		
	زبان تخصصی در حسابداری و گزارشگری	۴	۴	۴	۴		
	جمع کل	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰		
سرپرست ارشد	حسابداری مالی	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲	<p>در این برنامه ساعت آموزش هر نفر سالیانه، ۴۰ ساعت معادل الزامات مراجع حرفه‌ای در نظر گرفته شده و در راستای ارتقای حسابداری مبتنی بر کامپیوتر سالیانه، ۲۰ ساعت دروس مربوط به آن مطابق سرفصل‌های مراجع حرفه‌ای پیشنهاد گردیده است. ضمناً تلاش شده با توجه به ماهیت کار هریک از رده‌های حرفه‌ای سازمان ساعت مذکور بین سرفصل‌های مختلف تقسیم گردد. در برنامه‌ریزی سالیانه نیز سعی شده با توجه به اهداف برنامه‌ریزی بلندمدت و الزامات مراجع حرفه‌ای تحقق یابد. در اجرای آن از سه سطح: دانش و شناخت، کاربرد و تحلیل و ارزیابی بهره‌گیری خواهد شد، و در صورت لزوم از امکانات دوره‌های آموزشی سایر نهادهای حرفه‌ای داخل کشور استفاده می‌شود.</p>	
	حسابرسی	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲		
	مدیریت، حسابداری مدیریت، حسابداری دولتی و سایر	۱۲	۱۲	۱۲	۱۲		
	قوانین و اخلاق	۴	۴	۴	۴		
	جمع	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰		
	فن‌آوری اطلاعات	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶		
	زبان تخصصی در حسابداری و گزارشگری	۴	۴	۴	۴		
	جمع کل	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰		

برنامه بلندمدت آموزشی مدیران

ساعت	شرح	سمت
۶	استانداردهای جدید حسابداری و مباحث جاری	مدیران و مدیران ارشد
۶	استانداردهای جدید حسابرسی و مباحث جاری	
۴	مدیریت، حسابداری مدیریت، حسابداری دولتی و سایر	
۴	به‌هنگام رسانی قوانین و اخلاق حرفه‌ای	
۲۰	جمع	
۱۶	فن آوری اطلاعات	
۴	زبان تخصصی در حسابرسی و گزارشگری	
۴۰	جمع کل	

طبق برنامه مصوب در سال ۱۳۹۱ به مدت ۴۱٫۹۱۹ نفر ساعت دوره‌های آموزشی برگزار گردیده است.

تحقیقات، انتشارات و سایر فعالیت‌های علمی

- فعالیت‌های تحقیقاتی و انتشاراتی از ابتدای کار سازمان، شروع، گسترش و ادامه دارد. در این مدت ۲۰۰ نشریه در زمینه‌های حسابداری مالی، حسابداری مدیریت، حسابداری صنعتی، حسابداری دولتی، حسابرسی و رشته‌های دیگر وابسته به حسابداری تالیف، ترجمه و منتشر شده است. تعدادی از این کتب به‌عنوان کتاب سال جمهوری اسلامی معرفی و بعضاً نیز مورد تشویق قرار گرفته است. بسیاری از این نشریات در دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی کشور، به‌عنوان متن درسی انتخاب شده و تدریس می‌شود. استقبال حسابداران شاغل، دانشجویان حسابداری و دانشجویان سایر رشته‌های مرتبط از انتشارات سازمان به حدی بوده که اکثریت قریب به اتفاق نشریات به دفعات و در تیراژهای ۱۰ تا ۱۵ هزار نسخه، بعضاً بیش از ۲۰ بار و در یک مورد ۴۱ بار تجدید چاپ و منتشر شده است.
- به‌منظور ارتقای دانش همکاران سازمان و حساب‌رسان شاغل در حرفه حسابرسی دو ماهنامه موضوع محور حسابرسی، اخبار جوامع حرفه‌ای، پیشرفت‌های حسابداری در زمینه‌های مختلف، مسایل حسابداری و حسابرسی در ایران، قوانین و مقررات مالیاتی و کاربرد تکنولوژی اطلاعات در حسابداری، را هر دو ماه یکبار منتشر می‌نماید. در این دو ماهنامه مصوبات کمیته فنی و متون پیشنهادی استانداردهای حسابداری و حسابرسی نیز برای آگاهی و نظرخواهی از حسابداران چاپ می‌شود. تعداد ۶۳ شماره از این دو ماهنامه تا پایان سال ۱۳۹۱ منتشر شده است.
- پورتال جامع سازمان با توانایی‌های خاصی از جمله، حذف بسیاری از عملیات فیزیکی مثل تهیه برگ اوقات کار و فیش حقوق و استفاده از امکانات مکانیزه، در راستای صرفه‌جویی در وقت همکاران و هزینه‌های سازمان ایجاد گردیده است. در سال ۱۳۹۱ با ایجاد تغییراتی در ساختار سایت سازمان حسابرسی ضمن افزایش ضریب امنیتی، امکاناتی از جمله دسترسی به سامانه‌های مورد نیاز همکاران، ارتباط با سایر دستگاه‌ها و دریافت اطلاعات از سیستم‌های درون سازمانی از قبیل دسترسی به آخرین بخشنامه‌ها یا دستورالعمل‌های صادره از سوی مراجع دولتی، به آن افزوده شده است. سایت مجله

حسابرس نیز با تغییراتی از جمله امکان تورق مجله در سایت، امکان نظرسنجی و مشارکت‌های حرفه‌ای همراه بوده است.

- در جهت دستیابی به تکنولوژی روز حسابرسی کامپیوتری در پایان سال ۱۳۹۱ پس از اخذ مجوزهای لازم و از محل منابع داخلی نرم‌افزار حسابرسی ACL تهیه گردیده که یکی از چهار نرم‌افزار مورد استفاده موسسات بزرگ بین‌المللی است. مراحل اولیه کارهای تکمیلی و برنامه‌ریزی برای آموزش پرسنل و آزمون آزمایشی آن در حال انجام می‌باشد. در نظر است در نیمه دوم سال جاری نرم‌افزار فوق به‌صورت آزمایشی در بعضی از گروه‌های حسابرسی مورد استفاده قرار گرفته تا ضمن تسریع در عملیات حسابرسی به‌ویژه در موسسات با حجم عملیات بالا و تکراری، موجب ارتقای کیفیت کار حسابرسی و عمق بخشیدن به رسیدگی‌ها نیز گردد.

- پشتیبانی علمی سمینارهای مرتبط با حرفه حسابداری و حسابرسی از دیگر اقدامات سازمان حسابرسی می‌باشد. در سال ۱۳۹۰ اولین سمینار تخصصی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی (IFRS)، چالش‌ها و تغییرات در سطحی کاملاً تخصصی برگزار گردید. در بهمن ماه سال ۱۳۹۱ نیز اولین همایش ملی استانداردهای حسابداری بخش عمومی با مشارکت وزارت امور اقتصادی و دارایی، دیوان محاسبات کشور، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی و شهرداری تهران توسط سازمان حسابرسی برگزار گردید.

- برگزاری سمینار تخصصی استانداردهای بین‌المللی گزارشگری مالی، چالش‌ها و تغییرات که در تاریخ ۱۵ شهریور ماه سال ۱۳۹۰ با اهداف: آثار پذیرش استانداردهای بین‌المللی و بهبود و تحول در گزارشگری مالی و با مشارکت سازمان بورس و اوراق بهادار، سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران و انجمن بین‌المللی ACCA، از دیگر فعالیت‌هایی است که توسط این سازمان انجام شده است. در این سمینار دو سخنران از سازمان حسابرسی حضور داشته‌اند:

– جناب آقای اکبر سهیلی پور (مدیرعامل سازمان حسابرسی)

– جناب آقای دکتر موسی بزرگ اصل (عضو هیات عامل و مدیر تدوین استانداردهای سازمان حسابرسی)

- نشست دفتر مبارزه با مواد مخدر و جرم سازمان ملل (UNODC) در حضور نمایندگان محترم دفتر مرکزی (وین)، کشورهای ایران، بلاروس، مالزی و معاونت محترم وزیر دادگستری، در سازمان حسابرسی برگزار گردید.

- جلسه‌ای با حضور نماینده انجمن حسابداران خبره و رسمی انگلستان و هم‌چنین نماینده این انجمن در خاور میانه در سازمان حسابرسی برگزار شد که طی آن ۲ گواهینامه بین‌المللی به سازمان حسابرسی اعطا گردید.

- سازمان حسابرسی بنا به ضرورت، هنگام تهیه لوایح، قوانین و آیین‌نامه‌های اجرایی (تدوین و اصلاح) همکاری داشته و پیشنهادهای لازم را ارایه نموده است. این همکاری در زمینه‌هایی به‌این شرح بوده است:

- قوانین، مقررات و آیین‌نامه‌های مرتبط با جامعه حسابداران رسمی
- قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مقابله با فساد
- قانون مبارزه با پولشویی
- قانون برنامه پنجم توسعه
- دستورالعمل‌های حسابداری در ارتباط با شرکت نفت ایران و دولت (که هر ساله تهیه و تصویب می‌شود).
- قانون تجارت
- قانون محاسبات عمومی
- قانون مالیات‌های مستقیم
- قوانین بودجه سنواتی
- سایر قوانین

- یکی دیگر از فعالیت‌های این سازمان تقویت ارتباط با سایر نهادهای نظارتی از طریق حضور فعال به‌عنوان عضو یا مدعو در شورای دستگاه‌های نظارتی بوده که در این راستا موفق به برگزاری جلسه شورای دستگاه‌های نظارتی با حضور وزیر محترم اطلاعات، روسای محترم بازرسی کل کشور، دیوان عدالت اداری و دیوان محاسبات گردیده است.

رویکردها و سیاست‌ها

- ارتقای خدمات‌رسانی به دولت در زمینه تامین نیازهای اساسی دولت در موضوعات حسابرسی و ارائه خدمات تخصصی مالی به بخش‌های دولتی و تحت نظارت دولت و همچنین کمک به دولت در راستای رفع نیازهای اطلاعات مالی و سایر اطلاعات موازی.
- ارائه خدمات مدیریت و سیستم به دستگاه‌های متقاضی در جهت بهبود کیفیت سیستم شرکت‌های مورد رسیدگی.
- مطالعه و بررسی تحولات حرفه و برنامه‌ریزی برای تدوین و تعمیم اصول و ضوابط حسابداری و حسابرسی و آیین رفتار حرفه‌ای منطبق با موازین اسلامی.
- به‌کارگیری روش‌های علمی و عملی در جهت اعتلای دانش تخصصی حسابداری و حسابرسی منطبق با نیازهای کشور.
- استفاده از تکنولوژی روز حسابرسی کامپیوتری و ارتقای سخت‌افزارها و شبکه کامپیوتری موجود و برقراری ارتباطات بین مراکز مختلف سازمان و همچنین ارتقای وضعیت اطلاع‌رسانی سازمان حسابرسی از طریق خریداری نرم‌افزار جدید حسابرسی در سال ۱۳۹۱ و راه‌اندازی سایت جدید اینترنتی.

- بهبود کیفیت امور حسابرسی از طریق افزایش چشم‌گیر فعالیت کنترل کیفی، افزایش روحیه کارکنان، افزایش نقش مدیریت و سرپرستی کارها.
- بهبود فرهنگ حسابرسی و حساب‌خواهی از طریق نشر و اشاعه استانداردها و نشریات و شرکت در سمینارها، به‌شرح آنچه در بخش‌های قبلی ذکر شده است.

عملکرد سازمان حسابرسی در زمینه ارتقای سلامت نظام اداری شرکت‌ها

سازمان حسابرسی به‌عنوان یکی از مراجع نظارتی، در راستای انجام وظایف و مسئولیت‌های قانونی خود، با عزمی راسخ و بدون تردید و تسامح، بر اساس فرازهایی از فرمایشات مقام معظم رهبری، مبارزه جدی با فساد اقتصادی و مالی و تحقق سلامت نظام اداری را سرلوحه کارهای خود قرار داده و از این‌رو مجموعه فعالیت‌های سازمان نیز به نوعی در چهارچوب همین تفکر قرار گرفته است. علاوه بر فعالیت‌هایی که به‌طور مستقیم با ارتقای سلامت نظام اداری مرتبط بوده و در بندهای قبلی به آن‌ها اشاره شده، موارد ذیل نیز در این زمینه حایز اهمیت می‌باشد:

- ۱- تلاش در راستای تقویت سیستم کنترل‌های داخلی شرکت‌ها به‌عنوان عامل پیشگیری‌کننده از تحریف‌های عمدی و سهوی.
- ۲- ایجاد شفافیت در ارایه اطلاعات به استفاده‌کنندگان جهت تصمیم‌گیری مناسب.
- ۳- ارتقای فرهنگ حسابداری و حساب‌خواهی.
- ۴- تهیه چک‌لیست‌های مربوط به قانون ارتقای سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد و به‌کارگیری آن توسط حسابرسان برای دقت و سهولت در انجام حسابرسی.

راه‌های دسترسی به شفافیت صورت‌های مالی و ارتقای سیستم کنترل‌های داخلی شرکت‌ها

- ۱- تدوین استانداردهای حسابداری و حسابرسی جدید و روزآمد نمودن استانداردهای قبلی در صورت ضرورت بالاخص استانداردهای مربوط به حسابرسی عملیاتی و دولتی.
- ۲- انجام حسابرسی صورت‌های مالی و بازرسی قانونی و ارایه گزارش‌های لازم در ارتباط با:
  - الف - رعایت استانداردهای حسابداری.
  - ب - رعایت قوانین و مقررات.
  - ج - سایر موارد ضروری.
- ۳ - ارایه نامه مدیریت به شرکت‌ها که حاوی ضعف‌های کنترل‌های داخلی و راه‌حل‌های پیشنهادی برای اصلاح آن‌ها است.
- ۴ - انجام حسابرسی عملیاتی بر اساس استانداردهای مربوطه.
- ۵ - سایر خدمات قابل ارایه.

عملکرد سازمان حسابرسی در پاسخ‌گویی به شکایات

در راستای فراهم آوردن امنیت شغلی کارکنان و همچنین شفافیت و پاسخ‌گویی به انتقادات، پیشنهادات و شکایات کارکنان و شرکت‌های مورد رسیدگی، سیاست‌های سازمان شامل تدابیر زیر می‌باشد:

- ۱ - امکان تماس از طریق پست الکترونیکی اختصاصی برای این امر.
- ۲ - امکان تماس از طریق سامانه عمومی سازمان حسابرسی و مجله حسابرس.
- ۳ - امکان تماس از طریق پورتال داخلی مخصوص کارکنان سازمان حسابرسی.
- ۴ - امکان تماس از طریق پست الکترونیکی اعضای هیات عامل و معاونین مدیرعامل.
- ۵ - امکان ملاقات حضوری در اولین روزهای کاری هر ماه از ساعت ۱۴ بعدازظهر به بعد.
- ۶ - استقرار صندوق دریافت کتبی انتقادات، پیشنهادات و شکایات که مستقیماً توسط مدیر عامل سازمان مورد بررسی قرار می‌گیرد.

توضیح این‌که پاسخ و انجام اقدامات لازم حسب مورد به‌صورت مستقیم و یا پی‌گیری از طریق واحدهای ذی‌ربط صورت می‌پذیرد.

میثاق‌ها

همیشه راه‌هایی یافت می‌شود تا کنترل‌ها دور زده شوند. لیکن مدیران و کارکنان سازمان حسابرسی امیدوارند به یاری پروردگار توانا، بتوانند نقشی را که در نظارت مالی بر واحدهای انتفاعی، پیشبرد دانش و حرفه حسابداری و ارتقای کیفیت خدمات حسابداری به‌عهده دارند، هر چه بهتر انجام دهند و بر اعتبار و مطلوبیت اطلاعات فراهم شده توسط شرکت‌ها و موسسات بیفزایند و در اشاعه فرهنگ حسابداری و حساب‌خواهی موثر باشند.

فهرست استانداردهای حسابداری

شماره	عنوان	منطق بر استاندارد بین‌المللی	استانها
۱	نحوه ارایه صورت‌های مالی	شماره ۱	
۲	صورت جریان وجوه نقد	شماره ۷	اضافه کردن دو سرفصل به سرفصل‌های این صورت.
۳	درآمد عملیاتی	شماره ۱۸	
۴	ذخایر، بدهی‌های احتمالی و دارایی‌های احتمالی (تجدیدنظر ۱۳۸۴)	شماره ۲۷	
۵	رویدادهای بعد از تاریخ ترازنامه (تجدیدنظر ۱۳۸۴)	شماره ۱۰	
۶	گزارش عملکرد مالی	شماره ۸	
۸	حسابداری موجودی مواد و کالا	شماره ۲	
۹	حسابداری بیمه‌های بلندمدت	شماره ۱۱	
۱۰	کمک‌های بلاعوض دولت	شماره ۲۰	الزامات مقرر در قوانین ایران (بندهای ۹-۱۹-۲۰).
۱۱	دارایی‌های ثابت مشهود (تجدیدنظر ۱۳۸۶ و اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۱۶	
۱۲	افشای اطلاعات اشخاص وابسته (تجدیدنظر ۱۳۸۶)	شماره ۲۴	
۱۳	حسابداری مخارج تامین مالی	شماره ۲۳	
۱۴	نحوه ارایه دارایی‌های جاری و بدهی‌های جاری	شماره ۱	
۱۵	حسابداری سرمایه‌گذاری‌ها (اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۲۵	
۱۶	تسعیر ارز (تجدید نظر ۱۳۹۰)	شماره ۲۱	نحوه شناسایی تفاوت تسعیر مانده‌های ارزی در شرکت‌های مشمول قانون محاسبات عمومی و انتقال تفاوت‌های تسعیر منعکس در حقوق صاحبان سهام به سود و زیان انباشته در زمان واگذاری واحدهای مستقل خارجی (بندهای ۱۹-۲۱-۲۳-۴۱).
۱۷	دارایی‌های نامشهود (تجدیدنظر ۱۳۸۶ و اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۲۸	
۱۸	صورت‌های مالی تلفیقی و حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری فرعی (تجدیدنظر ۱۳۸۴ و اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۲۷	
۱۹	ترکیب‌های تجاری (تجدیدنظر ۱۳۸۴)	شماره ۳	به استثنای بحث استهلاک سرقفلی و سهم اقلیت و سرقفلی (بندهای ۳۸-۵۰-ب).
۲۰	حسابداری سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته (تجدیدنظر ۱۳۸۹)	شماره ۲۸	نحوه گزارش سرمایه‌گذاری در واحدهای تجاری وابسته در صورت‌های مالی جداگانه واحد سرمایه‌گذار (بندهای ۱۶-۲۱).
۲۱	حسابداری اجاره‌ها (اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۱۷	
۲۲	گزارشگری مالی میان‌دوره‌ای (اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۳۴	
۲۳	حسابداری مشارکت‌های خاص (اصلاح ۱۳۸۹)	شماره ۲۱	
۲۴	گزارشگری مالی واحدهای تجاری در مرحله قبل از بهره‌برداری	به صورت جداگانه وضع نشده است.	
۲۵	گزارشگری برحسب قسمت‌های مختلف	شماره ۱۴	الزامات مربوط به تفکیک قسمت‌های مختلف به اولیه و ثانویه و افشای سهم هر قسمت از سود و زیان واحدهایی که به روش ارزش ویژه منعکس می‌شود.
۲۶	فعالیت‌های کشاورزی	شماره ۴۱	شناسایی دارایی‌های زیست‌محیطی به بهای تمام شده و شناسایی کمک‌های بلاعوض دولت مربوط به دارایی‌های زیست‌محیطی متناسب با استهلاک آن‌ها.
۲۷	طرح‌های مزایای بازنشستگی	شماره ۲۶	
۲۸	فعالیت‌های بیمه عمومی	به صورت جداگانه وضع نشده است.	
۲۹	فعالیت‌های ساخت املاک (اصلاح ۱۳۸۹)	به صورت جداگانه وضع نشده است.	
۳۰	سود هر سهم	شماره ۳۳	
۳۱	دارایی‌های غیرجاری نگهداری شده برای فروش و عملیات متوقف شده	شماره ۵	
۳۲	کاهش ارزش دارایی‌ها	شماره ۳۶	
۳۳	حسابداری مزایای بازنشستگی	شماره ۱۹	

پیوست شماره ۲

فهرست استانداردهای حسابرسی، سایر خدمات اطمینان بخشی و خدمات مرتبط

شماره	عنوان	منطبق بر استاندارد بین المللی
۱	کنترل کیفیت در موسسات ارایه کننده خدمات حسابرسی، سایر خدمات اطمینان بخشی و خدمات مرتبط (تدوین ۱۳۸۷)	۱
۲۰۰	هدف و اصول کلی حسابرسی صورت‌های مالی (تجدید نظر ۱۳۸۶)	شماره ۲۰۰
۲۱۰	قرارداد حسابرسی	شماره ۲۱۰
۲۲۰	کنترل کیفیت حسابرسی اطلاعات مالی تاریخی (تجدید نظر ۱۳۸۶)	شماره ۲۲۰
۲۳۰	مستند سازی (تجدید نظر ۱۳۸۶)	شماره ۲۳۰
۲۴۰	مسئولیت حسابرس در ارتباط با تقلب و اشتباه در حسابرسی صورت‌های مالی (تجدید نظر ۱۳۸۴)	شماره ۲۴۰
۲۵۰	ارزیابی رعایت قوانین و مقررات در حسابرسی صورت‌های مالی	شماره ۲۵۰
۳۰۰	برنامه‌ریزی	شماره ۳۰۰
۳۱۵	شناخت واحد مورد رسیدگی و محیط آن و برآورد خطرهای تحریف با اهمیت (تدوین ۱۳۸۶)	شماره ۳۱۵
۳۲۰	اهمیت در حسابرسی	شماره ۳۲۰
۳۳۰	روش‌های حسابرسی در برخورد با خطرهای برآوردی (تدوین ۱۳۸۶)	شماره ۳۳۰
۴۵۰	ارزیابی تحریف‌های شناسایی شده در حسابرسی	شماره ۴۵۰
۵۰۰	شواهد حسابرسی (تجدید نظر ۱۳۸۴)	شماره ۵۰۰
۵۰۱	شواهد حسابرسی - اقلام خاص (جایگزین پیوست بخش ۵۰، ۱۳۸۴)	شماره ۵۰۱
۵۰۵	تایید خواهی برون سازمانی (تجدید نظر ۱۳۸۳)	شماره ۵۰۵
۵۱۰	حسابرسی نخستین - مانده‌های اول دوره	شماره ۵۱۰
۵۲۰	روش‌های تحلیلی	شماره ۵۲۰
۵۳۰	نمونه‌گیری در حسابرسی و سایر روش‌های انتخاب اقلام برای آزمون (تجدید نظر ۱۳۸۲)	شماره ۵۳۰
۵۴۰	حسابرسی برآورد حسابداری	شماره ۵۴۰
۵۵۰	اشخاص وابسته (تجدید نظر شده ۱۳۸۹)	شماره ۵۵۰
۵۶۰	رویدادهای پس از تاریخ ترازنامه	شماره ۵۶۰
۵۷۰	تداوم فعالیت (تجدید نظر ۱۳۸۲)	شماره ۵۷۰
۵۸۰	تاییدیه مدیران	شماره ۵۸۰
۶۰۰	استفاده از خدمات حسابرسی دیگر	شماره ۶۰۰
۶۱۰	ارزیابی کار واحد حسابرسی داخلی	شماره ۶۱۰
۶۲۰	استفاده از نتایج کار کارشناس	شماره ۶۲۰
۷۰۰	گزارش حسابرسی مستقل درباره صورت‌های مالی (تجدید نظر ۱۳۸۹)	شماره ۷۰۰
۷۰۵	استانداردهای حسابرسی با عنوان تعدیل اظهارنظر در گزارش حسابرسی مستقل	شماره ۷۰۵
۷۰۶	استانداردهای حسابرسی با عنوان پندهای تاکید بر مطلب	شماره ۷۰۶
۷۱۰	اطلاعات مقایسه‌ای (تدوین ۱۳۸۴)	شماره ۷۱۰
۷۲۰	سایر اطلاعات مندرج در گزارش‌های حاوی صورت‌های مالی حسابرسی شده (تدوین ۱۳۸۴)	شماره ۷۲۰
۸۰۰	گزارش حسابرسی در حسابرسی موارد خاص	شماره ۸۰۰
۸۰۵	ملاحظات خاص در حسابرسی یک صورت مالی یا عنصر، حساب یا قلم خاصی از یک صورت مالی	شماره ۸۰۵
۱۰۰۵	حسابرسی واحدهای اقتصادی کوچک	شماره ۱۰۰۵
۱۰۰۷	ارتباط با مدیریت	شماره ۱۰۰۷
۲۴۰۰	بررسی اجمالی صورت‌های مالی	شماره ۲۴۰۰
۲۴۱۰	بررسی اجمالی اطلاعات مالی میان‌دوره‌ای توسط حسابرسی مستقل واحد تجاری	شماره ۲۴۱۰
۳۴۰۰	رسیدگی به اطلاعات مالی آتی (تدوین ۱۳۸۴)	شماره ۳۴۰۰
۴۴۰۰	اجرای روش‌های توافقی رسیدگی به اطلاعات مالی	شماره ۴۴۰۰
۴۴۱۰	تنظیم اطلاعات مالی	شماره ۴۴۱۰

پیوست شماره ۳

فهرست استانداردهای حسابداری دولتی

عنوان	شماره
مفاهیم نظری گزارشگری مالی بخش عمومی	
نحوه ارایه صورت‌های مالی	۱
نحوه ارایه اطلاعات بودجه‌ای در صورت‌های مالی	۲
درآمد حاصل از عملیات غیرمبادله‌ای (مالیات و انتقالات)	۳

پیوست شماره ۴

دفاتر شهرستان‌ها

دفتر اصفهان:

میدان آزادی، بلوار دانشگاه، مقابل درب شمالی دانشگاه، کوچه برزویه، شماره ۷، کدپستی: ۸۱۷۳۹-۹۶۷۴۳
تلفن: ۶۲۴۱۱۴۱، نمابر: ۶۲۷۴۱۳۱

دفتر اهواز:

خیابان کیان پارس، خیابان چهارم غربی، فاز ۲، نبش خرداد، شماره ۹۸، کدپستی: ۶۱۵۵۸-۳۳۶۳۴
تلفن: ۳۳۸۶۷۳۳-۵، نمابر: ۰۶۱۱-۳۳۸۶۷۳۳

دفتر بابل:

خیابان شریعتی، ابتدای خیابان امیرکبیر، صندوق پستی: ۴۷۱۳۵-۶۱۸
تلفن: ۳۲۶۱۵۴۷-۳۲۶۱۸۰۶۹-۱۱۱، نمابر: ۰۱۱۱-۳۲۳۲۰۷۹

دفتر تبریز:

چهار راه آبرسان اول، خیابان آزادی (کمربندی)، پشت مدرسه پناهی، کوچه پنجم مهرگان، شماره ۱/۳۱،
کدپستی: ۵۱۶۵۶-۹۴۸۴۸
تلفن: ۳۳۵۱۵۱۲-۳۳۵۵۶۶۵-۳۳۵۷۴۲۴-۴۱۱، نمابر: ۰۴۱۱-۳۳۴۴۲۸۵

دفتر رشت:

گلزار، بلوار سمیه، نرسیده به بیمارستان گلزار، شماره ۱۵، کدپستی: ۴۱۶۵۷-۳۳۴۹۹
تلفن: ۷۲۲۰۰۲۶-۷۲۲۰۰۲۷-۹، نمابر: ۰۱۳۱-۷۲۲۰۰۲۶

دفتر شیراز:

بلوار چمران، بین چمران ۱۵ و ۱۶، مقابل بانک تجارت، شماره ۲۴۵، کدپستی: ۷۱۹۴۷-۱۵۴۷۸
تلفن: ۶۲۹۴۵۷۷-۴۰-۶۲۸۸۸۳۰-۶۲۷۸۳۳۴-۰۷۱۱، نمابر: ۰۷۱۱-۶۲۷۸۳۳۴

دفتر قزوین:

انتهای خیابان پادگان، روبروی لشکر ۱۶ زرهی، ساختمان همیاری طبقه اول واحد ۴، کدپستی: ۳۴۱۳۹-۹۸۹۳۶
تلفن: ۳۳۵۱۵۷۷-۳۳۵۱۵۷۷، نمابر: ۰۲۸۱-۳۳۵۱۵۷۷

دفتر مشهد:

بلوار فردوسی، خیابان ابن سینای غربی، خیابان مینای پنجم، شماره ۱۴، کدپستی: ۹۱۸۷۸-۹۳۹۱۸
تلفن: ۷۶۱۵۱۵۲-۲، نمابر: ۰۵۱۱-۷۶۸۹۱۴۴-۷۶۸۵۰۶۱